

Dokumentet riktar sig till: Frivilliga och frivilligledare
Dokument fastställt av: Therese Leijon enhet Socialt hållbara städer
Datum: 20 oktober 2021

Rutin

Trygghetsvandring

Vad är Trygghetsvandring?

Trygghetsvandring är en verksamhet eller en insats som genomförs av Röda Korsets frivilliga i ett område för att öka den upplevda tryggheten. Genom att vandra i området, samtala med människor och vara synliga ute kan frivilliga tillsammans med boende i området skapa en ökad känsla av sammanhållning och tillit. Trygghetsvandring handlar om att finnas närvarande både i vardag och kris, och verksamheten kan drivas både regelbundet och i anslutning till en händelse som skapat social oro. Frivilliga i trygghetsvandringar bidrar till en social gemenskap, ger medmänskligt stöd och kan vid behov hänvisa personer vidare till andra stödinsatser.

Varför arbetar Röda Korset med Trygghetsvandring?

Behov av trygghetsvandring finns i på platser eller i områden där det finns en upplevd otrygghet, framförallt i utemiljöer. Upplevd otrygghet kan begränsa tillvaron för människor, exempelvis att en avstår från aktiviteter eller från att besöka vissa platser. Upplevd otrygghet påverkar också sammanhållningen och tilliten i ett område. Genom att driva en trygghetsvandring kan Röda Korset finnas på plats och bidra till ökad trygghet både före, under och efter en kris.

I verksamheten kan frivilliga upptäcka tidiga tecken på social oro, eller ge respons vid en kris som orsakat otrygghet. Genom att Röda Korset finns på plats i utemiljöer kan vi fånga upp behov från en bred målgrupp och arbeta med trygghetsinventering och påverka för förändring.

Arbetsätt

Trygghetsvandring kan vara en del av arbetssättet Socialt hållbara städer. Det handlar om att etablera sig långsiktigt i ett område, bygga och förvalta ett förtroende. Vi arbetar i samverkan med andra aktörer samtidigt som de boende i området hela tiden står i centrum. Läs mer om Socialt hållbara städer [på Rednet](#).

Hur drivs Trygghetsvandring?

Trygghetsvandring kan drivas och organiseras på olika sätt, antingen som regelbunden verksamhet eller som en tillfällig insats vid ett plötsligt behov. Utgå från lokala behov och involvera frivilliga och boende som känner till området. Verksamheten leds av en frivilligledare och består av en grupp utbildade frivilliga. De frivilliga samlas på en angiven plats och går sedan gemensamt i det prioriterade området. Vandringarna kan genomföras på dagtid eller på kvällstid. Anpassa tiden efter behov, säsong och er kapacitet. Vandringar pågår oftast mellan 2-4 timmar.

Frivilligas roll är att vara uppsökande och prata med människor som rör sig ute. Promenera på torgen, vid busshållplatser, utanför butiker eller andra samlingsplatser. Var uppmärksam på om någon verkar må dåligt, vara orolig eller på annat sätt behöva stöd. Frivilliga ska alltid vandra i grupp och ingen får vara ensam på ett uppdrag. Minst två frivilliga krävs för att en vandring ska genomföras. Om det är lämpligt och möjligt kan det serveras fika i anslutning till trygghetsvandringen.

Plats

Frivilliga i trygghetsvandring arbetar oftast i olika offentliga miljöer där behov av trygghetsskapande insatser finns. Det kan vara i bostadsområden, i och utanför gallerior eller i kollektivtrafik eller på specifika platser såsom asylboende. Träffas på en angiven samlingsplats innan och efter vandringen.

Kommunikation och schemaläggning

Bestäm hur ni kommunicerar och schemalägger i er grupp. Ett aktuellt schema är viktigt för både planering och säkerhet. Säkerställ också att ni har kommunikationsvägar som fungerar under verksamheten, och att ni kan skicka ut information. Bestäm om ni använder telefon, sms, en grupp på sociala medier, mail eller genom radio?

Utbildning

Frivilliga ska genomgå de obligatoriska utbildningarna för uppdraget. Se Rednet (LÄGG in länk) för uppdaterad information. De digitala grundutbildningarna genomförs innan första uppdraget, *Att mötas i vardag och kris med psykologisk första hjälpen*, och *Första hjälpen* genomförs så snart som möjligt.

Utöver utbildningarna bör gruppen träffas på regelbundet för att gemensamt diskutera utmaningar, behov eller möjliga fortbildningar. Frivilligledaren ansvarar för att arrangera gruppträffar.

Samverka lokalt

För att genomföra trygghetsvandringar är det ofta bra att samverka med andra aktörer. Det kan se olika ut beroende på vad som planeras, men samverka gärna med:

- Andra föreningar eller nätverk. Gör gärna gemensamma vandringar med andra ideella aktörer
- Företag eller lokala butiker. Om det finns behov av sponsring, exempelvis av mat eller fika.
- Fastighetsbolag och kommunen. De äger ofta marken i ett bostadsområde och vill ofta ta del av observationer eller trygghetsinventering som genomförs.
- Involvering av boende i området är viktigt i hela processen. Med fördel är det boende i området där ni vandrar som är frivilliga.

Tips: Bjud gärna in andra aktörer i området för att göra gemensamma trygghetsinventeringar. Ni går då systematiskt igenom området och diskuterar förbättringsmöjligheter som finns. Resultatet av inventeringen kan tas vidare till relevanta beslutsfattare eller organisationer.

Skapa engagemang

Sprid information om er verksamhet lokalt i området. Med hjälp av samverkansorganisationer kan informationen spridas till fler målgrupper. Annonsera på platser där människor befinner sig, både digitalt och fysiskt. Gör ett inlägg som kan delas i sociala medier, sättas upp på anslagstavlor eller dela ut till de som kanske vill delta. När boende själva är med och planerar för aktiviteten så sprids informationen ofta vidare. Använd alltid Röda Korsvästar för synlighet, det skapar engagemang och tydlighet vilka vi är.

Dokumentera och arbeta med röstförstärkning

I samband med trygghetsvandring är det bra att samla in vittnesmål och åsikter om vad som kan förändras eller förbättras i området. Underlaget från dessa samtal kan användas i dialog med kommunen, fastighetsägare eller myndigheter för att diskutera förbättringsförslag. Säkerställ att ni kan dokumentera er verksamhet och de behov som kommer upp under vandringarna i en loggbok. Då kan ni sedan föra fram det i ett lokalt påverkansarbete.

Material att använda

- Röda Kors västar till frivilliga.
- Personkort och/eller namnskyltar.
- Första hjälpen kit.
- Hänvisningsmaterial till andra stödinsatser, exempelvis socialtjänst eller andra organisationer.
- Eventuellt fika.

Säkerhet

Använd er av Röda Korsets säkerhetsguide *Var Försiktig!* Använd säkerhetsguide, självbedömningsformulär och material för riskplanering i er krets för att ta fram säkerhetsrutiner för verksamheter och insatser. Materialet finns på Rednet och nås [här](#).

Vid allvarlig händelse eller incident, rapportera till incident@redcross.se.

Att tänka på:

- Samla frivilliggruppen före och efter verksamheter för att planera och utvärdera.
- Arrangera gärna gemensamma utbildningar för de frivilliga.
- Diskutera vilken kapacitet ni har att ställa om från vardag till kris. Om det uppstår social oro i området, kan ni då göra en snabbt insatt aktivitet?
- Stämna av gemensamt i gruppen om i vilka fall ni larmar eller hänvisar till någon berörd organisation.
- Använd alltid [grundprinciperna](#) som kompass i ert arbete. Tänk särskilt på hur ni applicerar opartiskhet i verksamheten och hur ni bibehåller er självständighet i samverkan med andra.

